

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 764/2008,

9. juuli 2008,

milles sätestatakse menetlused seoses teatavate riiklike tehniliste eeskirjade kohaldamisega teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate toodete suhtes ja tunnistatakse kehtetuks otsus nr 3052/95/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 37 ja 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Siseturg hõlmab sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade vaba liikumine vastavalt asutamislepingule, millega on keelatud kõik koguseliste impordipiirangutega samaväärse toimega meetmed. See keeld hõlmab mis tahes siseriiklikke meetmeid, mis võivad otseselt või kaudselt, tegelikult või potentsiaalselt takistada ühendusesisest kaubavahetust.

(2) Kui õigusakte ei ole ühtlustatud, võivad liikmesriikide pädevad asutused luua õigusvastaselt takistusi kaupade vabale liikumisele liikmesriikide vahel, kohaldades teistes liikmesriikides seaduslikult turustatavate toodete suhtes tehnilisi eeskirju, milles sätestatakse nimetatud toodete nõutavad omadused, näiteks toote nimetuse, kuju, suuruse, kaalu, koostise, esitusviisi, märgistuse ja pakendiga seotud eeskirjad. Selliste eeskirjade kohaldamine teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate toodete suhtes võib olla vastuolus asutamislepingu artiklitega 28 ja 30, isegi siis, kui neid kohaldatakse eranditult kõikide toodete suhtes.

(3) Euroopa Ühenduste Kohtu kohtupraktikast tulenev vastastikuse tunnustamise põhimõte on üks vahend, millega tagatakse kaupade vaba liikumine siseturul. Vastastikust tunnustamist kohaldatakse toodete suhtes, mida ühenduse ühtlustamise õigusaktid ei hõlma, või tooteaspektide suhtes, mis ei kuulu selliste õigusaktide reguleerimisalasse. Kõnealuse põhimõtte kohaselt ei või liikmesriik keelata oma territooriumil selliste toodete müüki, mida teises liikmesriigis seaduslikult turustatakse, isegi siis, kui need tooted on toodetud vastavalt tehnilistele eeskirjadele, mis erinevad kodumaiste toodete suhtes kohaldatavatest eeskirjadest. Ainsad erandid sellest põhimõttest on piirangud, mis on õigustatud asutamislepingu artiklis 30 kirjeldatud alustel või põhinevad muudel olulise avaliku huviga seotud põhjustel ja mis on proportsionaalsed taotletava eesmärgiga.

(4) Liikmesriikides esineb siiski jätkuvalt palju probleeme seoses vastastikuse tunnustamise põhimõtte nõuetekohase kohaldamisega. Sellest tulenevalt on vaja seada sisse menetlused, millega vähendatakse võimalust, et tehnilised eeskirjad põhjustavad õigusvastaseid takistusi kaupade vabale liikumisele liikmesriikide vahel. Selliste menetluste puudumine liikmesriikides põhjustab lisatakistusi kaupade vabale liikumisele, kuna heidutab ettevõtjaid müümast oma tooteid, mida seaduslikult turustatakse teises liikmesriigis, selle liikmesriigi territooriumil, kus nende toodete suhtes kohaldatakse tehnilisi eeskirju. Uuringud on näidanud, et paljud ettevõtjad, eriti väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, kas kohandavad oma tooted liikmesriikide tehnilistele eeskirjadele vastavaks või loobuvad oma toodete turustamisest sellistes liikmesriikides.

(5) Samuti puuduvad pädevatel asutustel asjakohased menetlused oma tehniliste eeskirjade kohaldamiseks toodete suhtes, mida teises liikmesriigis seaduslikult turustatakse. Selliste menetluste puudumine seab ohtu nende võime hinnata toodete vastavust kooskõlas asutamislepinguga.

(6) Nõukogu 28. oktoobri 1999. aasta resolutsioonis vastastikuse tunnustamise kohta ⁽³⁾ on märgitud, et ettevõtjad ja kodanikud ei kasutanud vastastikuse tunnustamise põhimõtet alati täielikult ja nõuetekohaselt ära, sest nad ei olnud

⁽¹⁾ ELT C 120, 16.5.2008, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 21. veebruari 2008. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT C 141, 19.5.2000, lk 5.

sellest põhimõttest ega selle toimimise tulemustest piisavalt teadlikud. Nõukogu kutsus liikmesriike üles välja töötama asjakohased meetmed, et luua ettevõtjatele ja kodanikele tõhus vastastikuse tunnustamise raamistik, muu hulgas tegeldes ettevõtjate ja kodanike teabenõuetega tõhusalt ja vastates neile kiiresti.

(7) 8. ja 9. märtsi 2007. aasta Euroopa Ülemkogu toonitas, kui tähtis on anda kaupade siseturule uus hoog, tugevdades vastastikust tunnustamist, tagades samas kõrgetasemelise ohutuse ja tarbijakaitse. 21. ja 22. juuni 2007. aasta Euroopa Ülemkogu rõhutas, et siseturu nelja vabaduse (kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine) edasine tugevdamine ja siseturu toimimise parandamine on majanduskasvu, konkurentsivõime ja tööhõive jaoks jätkuvalt ülimalt tähtsad.

(8) Kaupade siseturu tõrgeteta toimimine eeldab piisavaid ja läbipaistvaid vahendeid, et lahendada probleeme, mis tulenevad ühe liikmesriigi tehniliste eeskirjade kohaldamisest teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate kaupade suhtes.

(9) Käesolev määrus ei tohiks piirata tehniliste eeskirjade edasist ühtlustamist, kui see on asjakohane, et parandada siseturu toimimist.

(10) Kaubandustõkked võivad tuleneda ka asutamislepingu artiklite 28 ja 30 sätete reguleerimisalaga hõlmatud muud liiki meetmetest. Selliste meetmete hulka võivad kuuluda näiteks riigihankemenetluseks koostatud tehnilised spetsifikatsioonid või kohustus kasutada liikmesriikide ametlikke keeli. Kõnealuseid meetmeid ei tuleks käsitleda käesoleva määruse tähenduses siiski tehniliste eeskirjadena ja need ei peaks kuuluma seega käesoleva määruse reguleerimisalasse.

(11) Tehnilisi eeskirju käesoleva määruse tähenduses kohaldatakse mõnikord liikmesriigi õigusaktidega kehtestatud kohustuslike eellubade andmise menetluste ajal ja kaudu, mille tulemusena peaks liikmesriigi pädev asutus andma pärast vastava taotluse saamist oma ametliku nõusoleku enne toote või tooteliigi vastava liikmesriigi turule või selle osale laskmist. Sellise menetluse olemasolu iseenesest piirab kaupade vaba liikumist. Selleks et kohustuslik eellubade andmise menetlus oleks siseturul kaupade vaba liikumise aluspõhimõtet arvestades õigustatud, peaks see järgima ühenduse õiguses tunnustatud avaliku huvi eesmärgi ning olema mittediskrimineeriv ja proportsionaalne; see tähendab, et see peaks olema taotletava eesmärgi tagamiseks asjakohane, kuid ei tohiks minna nimetatud eesmärgi

saavutamiseks vajalikust kaugemale. Sellise menetluse vastavust proportsionaalsuse põhimõttele tuleks hinnata Euroopa Kohtu kohtupraktikas esitatud kaalutlusi arvesse võttes.

(12) Toote turule laskmise eeloa nõue iseenesest ei tohiks endast kujutada tehnilist eeskirja käesoleva määruse tähenduses ja seega ei tohiks otsust jätta toode turult välja põhjusel, et sellel puudub kehtiv eelluba, käsitada otsusena, mille suhtes käesolevat määrust kohaldatakse. Kui toote suhtes taotletakse siiski kohustuslikku eelluba, siis mis tahes kavandatud otsust lükata taotlus tagasi tehnilise eeskirja alusel tuleks käsitleda käesoleva määruse kohaselt, nii et taotlejal oleks õigus käesoleva määrusega ette nähtud menetluslikule kaitsele.

(13) Käesoleva määruse reguleerimisalast tuleks välja jätta liikmesriikide kohtute otsused, milles hinnatakse selliste juhtumite õiguspärasust, kus tehnilise eeskirja kohaldamise tõttu ühes liikmesriigis seaduslikult turustatavaid tooteid ei lubata teise liikmesriigi turule või millega kohaldatakse karistusi.

(14) Relvad on tooted, mis võivad ohustada tõsiselt inimeste tervist ja ohutust ning liikmesriikide avalikku julgeolekut. Mitmete eri tüüpi relvade suhtes, mida seaduslikult turustatakse ühes liikmesriigis, võib inimeste tervise ja ohutuse kaitse ning kuritegevuse ärahoidmise alusel kohaldada piiravaid meetmeid teises liikmesriigis. Sellised meetmed võivad hõlmata erikontrolli ja lubade andmist enne seda, kui ühes liikmesriigis seaduslikult turustatud relvad lastakse teise liikmesriigi turule. Seetõttu peaks liikmesriikidel olema lubatud ära hoida relvade laskmist oma turgudele, kuni nende siseriiklikud menetlusnõuded ei ole täielikult täidetud.

(15) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiivis 2001/95/EÜ (üldise tooteohutuse kohta) ⁽¹⁾ sätestatakse, et turule tohib lasta ainult ohutuid tooteid, ning määratletakse tootjate ja levitajate kohustused seoses tooteohutusega. Direktiiviga lubatakse asutustel keelata viivitamata mis tahes ohtlikud tooted või keelata ajutiselt ohtlikuks osutada võivad tooted kuni erinevate ohutushinnangute, kontrollimiste ja ülevaatuste jaoks vajalikuks ajavahemikuks. Sellega antakse asutustele samuti õigus teha vajalikke toiminguid, et õigeaegselt kohaldada selle artikli 8 lõike 1 punktides b–f nimetatud asjakohaseid meetmeid tõsist ohtu kujutavate toodete puhul. Seetõttu tuleks käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta meetmed, mida liikmesriikide pädevad asutused on siseriiklike õigusaktide alusel vastu võtnud kõnealuse direktiivi artikli 8 lõike 1 punktide d–f ja artikli 8 lõike 3 rakendamiseks.

⁽¹⁾ EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4.

- (16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidu-alaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused)⁽¹⁾ luuakse muu hulgas kiirhoiatussüsteem, mille abil teatakse toidust või söödast inimeste tervisele tulenevast otsesest või kaudsest ohust. Määrusega kohustatakse liikmesriike viivitamata teatama komisjonile kiirhoiatussüsteemi kaudu igast inimeste tervise kaitseks võetavast ning kiiret tegutsemist nõudvast meetmest, mille eesmärk on piirata toidu ja sööda turule laskmist või nõuda selle turult kõrvaldamist või tagasivõtmist. Seetõttu tuleks käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta meetmed, mida liikmesriikide pädevad asutused võtavad kõnealuse määruse artikli 50 lõike 3 punkti a ja artikli 54 alusel.
- (17) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruses (EÜ) nr 882/2004 (ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks)⁽²⁾ sätestatakse üldised eeskirjad ametliku kontrolli tegemiseks, et kontrollida vastavust eeskirjadele, mille eesmärk on eelkõige inimestele ja loomadele otseselt või keskkonna kaudu suunatud ohtude vältimine, kõrvaldamine või vähendamine vastuvõetava tasemeni, õiglase tavade tagamine sööda- ja toidukaubanduses ning tarbijate huvide kaitsmine, sealhulgas sööda ja toidu märgistamine ja muud tarbija teavitamise vormid. Määruses sätestatakse eraldi menetlus tagamaks, et sööda- ja toidualaseid õigusnorme ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevaid eeskirju rikkunud ettevõtja heastab rikkumise. Seetõttu tuleks käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta meetmed, mida liikmesriikide pädevad asutused võtavad kõnealuse määruse artikli 54 alusel. Meetmed, mida pädevad asutused võtavad või kavatsevad võtta riiklike tehniliste eeskirjade alusel, peaksid siiski kuuluma käesoleva määruse reguleerimisalasse, kui nad ei ole seotud määruse (EÜ) nr 882/2004 eesmärkidega.
- (18) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiviga 2004/49/EÜ (ühenduse raudteede ohutuse kohta (raudteede ohutuse direktiiv))⁽³⁾ nähakse ette menetlus olemasolevate veeremite ekspluatatsiooni andmise lubamiseks, jättes ruumi teatavate liikmesriigi eeskirjade kohaldamiseks. Seetõttu tuleks käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta meetmed, mida pädevad asutused võtavad kõnealuse direktiivi artikli 14 alusel.
- (19) Nõukogu 23. juuli 1996. aasta direktiiviga 96/48/EÜ (üleeuroopalise kiirraudteevõrgustiku koostalitlusvõime kohta)⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2001. aasta direktiiviga 2001/16/EÜ (üleeuroopalise tavaraudteevõrgustiku koostalitlusvõime kohta)⁽⁵⁾ nähakse ette süsteemide ja tegevuse järkjärguline ühtlustamine tehniliste koostalitlusnõuete edasise vastuvõtmise teel. Seetõttu tuleks käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta süsteemid ja koostalitlusvõime komponendid, mis jäävad kõnealuste direktiivide reguleerimisalasse.
- (20) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 765/2008 (milles sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega)⁽⁶⁾ luuakse akrediteerimise süsteem, mis tagab vastavushindamisasutuste pädevustasemetega vastastikuse aktsepteerimise. Liikmesriikide pädevad asutused ei peaks seetõttu enam tagasi lükkama akrediteeritud vastavushindamisasutuste väljastatud katseprotokolle ja sertifikaate põhjustel, mis on seotud kõnealuse asutuse pädevusega. Lisaks võivad liikmesriigid tunnustada ka teiste vastavushindamisasutuste väljastatud katseprotokolle ja sertifikaate kooskõlas ühenduse õigusega.
- (21) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiiviga 98/34/EÜ (millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord)⁽⁷⁾ kohustatakse liikmesriike edastama komisjonile ja teistele liikmesriikidele mis tahes tooteid, sealhulgas põllumajandus- ja kalatooteid käsitlevate tehniliste eeskirjade kõik elnõud ning põhjused, miks sellise eeskirja jõustamine on vajalik. Vajalik on siiski tagada, et pärast kõnealuse tehnilise eeskirja vastuvõtmist kohaldatakse vastastikuse tunnustamise põhimõtet nõuete kohaselt üksikjuhtudel konkreetsete toodete suhtes. Käesolevas määruses sätestatakse menetlus vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamiseks üksikjuhtudel, pannes pädevale asutusele kohustuse osutada, millistel tehnilistel või teaduslikel põhjustel ei saa asjaomast toodet sellisel

⁽¹⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 202/2008 (ELT L 60, 5.3.2008, lk 17).

⁽²⁾ ELT L 165, 30.4.2004. Määrust on muudetud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1791/2006 (ELT L 363, 20.12.2006, lk 1).

⁽³⁾ ELT L 164, 30.4.2004, lk 44.

⁽⁴⁾ EÜT L 235, 17.9.1996, lk 6. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2007/32/EÜ (ELT L 141, 2.6.2007, lk 63).

⁽⁵⁾ EÜT L 110, 20.4.2001, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2007/32/EÜ.

⁽⁶⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 30.

⁽⁷⁾ EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37. Direktiivi on viimati muudetud nõukogu direktiiviga 2006/96/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 81).

- kujul vastavalt asutamislepingu artiklitele 28 ja 30 kõnealuses liikmesriigis turustada. Käesoleva määruse mõistes ei tähenda mõiste „tõendid” juriidilisi tõendeid. Käesolev määrus ei kohusta liikmesriikide asutusi tõendama, et asjaomane tehniline eeskiri on õigustatud. Samas peaksid nad tõendama, nagu on sätestatud käesolevas määruses, et tehnilise eeskirja võimalik kohaldamine teises liikmesriigis seaduslikult turustatavale tootele on õigustatud.
- (22) Käesolevas määruses sätestatud menetlus peaks vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaselt nägema ette, et pädevad asutused teavitavad ettevõtjat iga juhtumi puhul sellest, et teadaolevate asjakohaste tehniliste ja teaduslike andmete põhjal on riiklike tehniliste eeskirjade kohaldamiseks asjaomase toote või tooteliigi suhtes olulise avaliku huviga seotud põhjused ning et vähem piiravaid meetmeid ei ole võimalik kasutada. Kirjalik teade peaks andma ettevõtjale võimaluse kommenteerida turulepääsu piiramiseks kavandatud otsuse kõiki asjakohaseid aspekte. Miski ei takista pädeval asutusel võtta meetmeid pärast kommentaaride esitamise tähtaega, kui ettevõtjalt ei ole vastust saadud.
- (23) Olulise avaliku huviga seotud põhjused, millele viidatakse käesoleva määruse teatavates sätetes, kujutavad endast arenevat mõistet, mille Euroopa Kohus on oma kohtupraktikas kujundanud seoses asutamislepingu artiklitega 28 ja 30. Nimetatud mõiste hõlmab muu hulgas maksujärelevalve tõhusust, äritehingute ausust, tarbijakaitset, keskkonnakaitset, ajakirjanduse mitmekesisuse kaitset ning tõsist ohtu sotsiaalkindlustussüsteemi finantstasakaalule. Kõnealused olulise avaliku huviga seotud põhjused võivad õigustada pädevate asutuste poolt tehniliste eeskirjade kohaldamist. Selline kohaldamine ei või endast siiski kujutada suvalise diskrimineerimise vahendit ega liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piiramist. Lisaks peaks alati järgima proportsionaalsuse põhimõtet, võttes arvesse seda, kas pädevad asutused on tõepoolest valinud kõige vähem piirava meetme.
- (24) Liikmesriigi pädev asutus ei peaks käesolevas määruses sätestatud menetlust kohaldades kõrvaldama oma riigi turult teises liikmesriigis seaduslikult turustatavat toodet või tooteliiki või piirama selle laskmist oma riigi turule. Siiski on asjakohane, et pädev asutus saaks võtta ajutisi meetmeid juhul, kui tarbijate ohutuse ja tervise kahjustamise ärahoidmiseks on vaja kiiresti sekkuda. Pädev asutus võib kõnealuseid ajutisi meetmeid võtta ka selleks, et ära hoida sellise toote laskmist oma riigi turule, mille tootmine ja turustamine on üldiselt keelatud kas kõlbluse või avaliku julgeoleku, sealhulgas kuritegevuse ennetamise põhjustel. Liikmesriikidel peaks seetõttu käesolevas määruses sätestatud menetluse igas etapis olema lubatud ajutiselt peatada toodete või tooteliikide turustamine oma territooriumidel nimetatud alustel.
- (25) Igas otsuses, mille suhtes käesolevat määrust kohaldatakse, tuleks näidata asjakohased õiguskaitsevahendid, et ettevõtja saaks pöörduda pädevasse riiklikusse kohtusse.
- (26) On asjakohane, et ettevõtjat teavitatakse ka kohtuvälistest probleemide lahendamise mehhanismidest, nagu SOLVITI süsteem, et vältida õiguskindluse puudumist ja õigusabi kulusid.
- (27) Kui pädev asutus on teinud otsuse toote väljajätmise kohta tehnilise eeskirja alusel kooskõlas käesoleva määruse menetlusnõuetega, siis asjaomase toote suhtes võetud mis tahes edasiste meetmete suhtes, mille aluseks on kõnealune otsus ja sama tehniline eeskiri, ei tuleks käesoleva määruse nõudeid kohaldada.
- (28) Kaupade siseturuga seoses on oluline tagada riiklike tehniliste eeskirjade kättesaadavus, et ettevõtjad, eriti väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad saaksid koguda usaldusväärset ja täpset teavet kehtivate õigusaktide kohta.
- (29) Seepärast on vaja rakendada haldusliku lihtsustamise põhimõtteid, muu hulgas toote kontaktpunktide süsteemi loomise teel. Selle eesmärk peaks olema tagada ettevõtjatele läbipaistev ja nõuetekohane juurdepääs teabele, et ära hoida riiklikest tehnilistest eeskirjadest tulenevaid viivitusi, kulusid ja pärssivat mõju.
- (30) Kaupade vaba liikumise hõlbustamiseks peaksid toote kontaktpunktid andma tasuta teavet oma riiklike tehniliste eeskirjade ja toodete suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta. Toote kontaktpunktid peaksid olema nõuetekohaselt varustatud nii materjalide kui ressurssidega ning neid tuleks innustada avaldama teave ka veebilehel ja teistes ühenduse keeltes. Toote kontaktpunktid võiksid samuti anda lisateavet või esitada tähelepanekuid ettevõtetele käesolevas määruses sätestatud menetluse kestel. Lisateabe eest võivad toote kontaktpunktid küsida tasu, mis on proportsionaalne selle teabe edastamise kuludega.
- (31) Kuna toote kontaktpunktide loomine ei tohiks segada ülesannete jaotust pädevate asutuste vahel liikmesriikide reguleerimissüsteemis, peaks liikmesriikidel olema võimalik luua toote kontaktpunkte vastavalt piirkondlikule või kohalikule pädevusele. Liikmesriikidel peaks olema võima-

lik anda toote kontaktpunkti ülesanded muude ühenduse õigusaktide kohaselt loodud olemasolevatele kontaktpunktile, et vältida asjatut kontaktpunktide arvu suurenemist ja lihtsustada haldusmenetlusi. Liikmesriikidel peaks olema samuti võimalik anda toote kontaktpunkti ülesanded mitte üksnes riiklike haldusorganite olemasolevatele talitustele, vaid ka riiklikele SOLVITI keskustele, kaubanduskodadele, kutseorganisatsioonidele ja eraõiguslikele asutustele, et mitte suurendada ettevõtjate ja pädevate asutuste halduskulusid.

(32) Liikmesriike ja komisjoni tuleks julgustada tegema tihedat koostööd, et hõlbustada toote kontaktpunktide töötajate väljaõpet.

(33) Arvestades üleeuroopaliste e-valitsuse teenuste väljatöötamist ja sisseadmist ning nende aluseks olevaid koostalitlusvõimelisi telemaatikavõrke, tuleks kaaluda võimalust luua elektrooniline süsteem teabevahetuseks toote kontaktpunktide vahel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta otsusega 2004/387/EÜ (üleeuroopaliste e-valitsuse teenuste koostalitlusvõimelise osutamise kohta riiklikele haldusasutustele, ettevõtetele ja kodanikele (IDABC))⁽¹⁾.

(34) Tuleks luua usaldusväärsed ja tõhusad järelevalve- ja hindamismehhanismid andmaks teavet käesoleva määruse kohaldamise kohta, et parandada teadmisi kaupade siseturu toimimisest ühtlustamata sektorites ja tagada, et liikmesriikide pädevad asutused kohaldavad vastastikuse tunnustamise põhimõtet nõuetekohaselt. Sellised mehhanismid ei tohiks minna nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(35) Käesolevat määrust kohaldatakse üksnes nende toodete või toodete eriaspektide suhtes, mille osas ei võeta ühenduse ühtlustamismeetmeid, mille eesmärk on kõrvaldada liikmesriikide erinevatest tehnilistest eeskirjadest tulenevad takistused liikmesriikidevahelises kaubanduses. Nimetatud ühtlustamismeetmete sätted on sageli väga põhjalikud ja sellisel puhul liikmesriigid ei tohi keelata, piirata ega takistada ühtlustamismeetme sätetele vastavate toodete turule laskmist oma territooriumil. Mõned ühenduse ühtlustamismeetmed annavad siiski liikmesriikidele õiguse kehtestada täiendavaid tehnilisi nõudeid toodete turule laskmisele. Nimetatud täiendavate nõuete suhtes tuleks kohaldada asutamislepingu artikleid 28 ja 30 ning käesoleva määruse sätteid. Käesoleva määruse tõhusaks kohaldamiseks on seetõttu asjakohane, et komisjon kehtestaks näitliku ja mittetäieliku loetelu toodetest, mille suhtes ei kohaldata ühtlustamist ühenduse tasandil.

(36) Järelevalvesüsteem, mis seati sisse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 1995. aasta otsusega nr 3052/95/EÜ (millega kehtestatakse informatsiooni vahetamise kord

selliste riiklike meetmete kohta, millega kaldutakse kõrvale ühenduse territooriumil kaupade vaba liikumise põhimõttest)⁽²⁾ on osutunud sobimatuks, kuivõrd selle rakendamine ei ole andnud komisjonile piisavalt teavet nende sektorite kindlakstegemiseks, kus ühtlustamine võiks olla asjakohane. Samuti ei ole see aidanud kaasa vaba liikumisega seotud teatavate probleemide lahendamisele. Seetõttu tuleks otsus nr 3052/95/EÜ kehtetuks tunnistada.

(37) Käesoleva määruse kohaldamiseks on asjakohane kehtestada üleminekuaeg, et pädevad asutused saaksid kohaneda käesolevas määruses sätestatud nõuetega.

(38) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt liikmesriikide vahel kaupade vaba liikumise tehniliste takistuste kõrvaldamist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning selle ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(39) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused⁽³⁾,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. PEATÜKK

SISU JA REGULEERIMISALA

Artikkel 1

Sisu

1. Käesoleva määruse eesmärk on tugevdada siseturu toimimist kaupade vaba liikumise parandamise teel.

2. Käesolevas määruses sätestatakse eeskirjad ja menetlused, mida liikmesriigi pädev asutus peab järgima, kui ta teeb või kavatses teha artikli 2 lõikes 1 osutatud otsuse, mis võib takistada teises liikmesriigis seaduslikult turustatava toote vaba liikumist ning mille suhtes kohaldatakse asutamislepingu artiklit 28.

⁽²⁾ EÜT L 321, 30.12.1995, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

⁽¹⁾ ELT L 144, 30.4.2004.

3. Määrusega nähakse samuti ette toote kontaktpunktide loomine liikmesriikides, et aidata kaasa lõikes 1 sätestatud käesoleva määruse eesmärgi saavutamisele.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse ettevõtjatele suunatud haldusotsuste suhtes, mis tehakse või kavatakse teha lõikes 2 määratletud tehnilise eeskirja alusel teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate mis tahes toodete, sealhulgas põllumajandus- ja kalatoodete kohta, kui selle otsuse otsesel või kaudsel mõjul:

- a) keelatakse asjaomase toote või tooteliigi turule laskmine;
- b) muudetakse või katsetatakse täiendavalt asjaomast toodet või tooteliiki enne, kui seda saab turule lasta või turul hoida;
- c) kõrvaldatakse asjaomane toode või tooteliik turult.

Esimese lõigu punkti b kohaldamisel tähendab „toote või tooteliigi muutmine” toote või tooteliigi ühe või mitme omaduse mis tahes muutmist võrreldes lõike 2 punkti b alapunktis i esitatud omaduste loeteluga.

2. Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab „tehniline eeskiri” liikmesriigi mis tahes õigus- või haldusnormi:

- a) mis ei kuulu ühenduse tasandil ühtlustamisele ja
- b) millega keelatakse teatava toote või tooteliigi turustamine kõnealuse liikmesriigi territooriumil või mille täitmine on kohustuslik teatava toote või tooteliigi turustamiseks kõnealuse liikmesriigi territooriumil ning milles sätestatakse kas

- i) omadused, mis peavad sellel tootel või tooteliigil olema, näiteks seoses kvaliteedi, toimimise või ohutusega või mõõtmetega, sealhulgas selle toote või tooteliigi suhtes kohaldatavad nõuded seoses nimetusega, mille all seda toodet müüakse, terminite, sümbolite, katsetamise ja katsetamisviiside, pakendamise, tähistamise või märgistamisega, või

- ii) muud kõnealuse toote või tooteliigi suhtes tarbija- või keskkonnakaitse eesmärgil kehtestatud nõuded, mis selle toote olemuslikult turule laskmise järgselt mõjutavad, näiteks kasutamise, ringlussevõtu, korduskasutamise või kasutuselt kõrvaldamise tingimused,

kui need võivad oluliselt mõjutada kõnealuse toote või tooteliigi koostist, laadi või turustamist.

3. Käesolevat määrust ei kohaldata:

- a) liikmesriikide kohtute tehtud õigusliku iseloomuga otsuste suhtes;
- b) õiguskaitseorganite tehtud õigusliku iseloomuga otsuste suhtes, mis on tehtud kuriteo uurimise või selle eest vastutusele võtmise käigus seoses terminite, sümbolite või sisuliste viidetega põhiseadusevastastele või kuritegelikele organisatsioonidele või rassismist või ksenofoobiast ajendatud süütegudele.

Artikkel 3

Seos ühenduse õiguse muude sätetega

1. Käesolevat määrust ei kohaldata direktiivi 96/48/EÜ ja direktiivi 2001/16/EÜ reguleerimisalasse jäävate süsteemide või koostalitlusvõime komponentide suhtes.

2. Käesolevat määrust ei kohaldata meetmete suhtes, mida võtavad liikmesriikide ametiasutused vastavalt:

- a) direktiivi 2001/95/EÜ artikli 8 lõike 1 punktidele d–f ja artikli 8 lõikele 3;
- b) määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 50 lõike 3 punktile a ja artiklile 54;
- c) määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklile 54;
- d) direktiivi 2004/49/EÜ artiklile 14.

2. PEATÜKK

TEHNILISE EESKIRJA KOHALDAMINE

Artikkel 4

Tootega seotud teave

Kui pädev asutus näeb toote või tooteliigi puhul ette hinnangu andmise, et määrata, kas teha artikli 2 lõikes 1 osutatud otsus või mitte, võib ta taotleda artikli 8 kohaselt kindlaks tehtud ettevõtjalt, võttes nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse põhimõtet, eelkõige järgmist:

- a) asjakohast teavet asjaomase toote või tooteliigi omaduste kohta;

- b) asjakohast ja hõlpsasti kättesaadavat teavet toote seadusliku turustamise kohta teises liikmesriigis.

nõuetekohaselt põhjendada ja sellest teatatakse ettevõtjale enne esialgse ajavahemiku lõppemist.

Artikkel 5

Akrediteeritud vastavushindamisasutuste pädevustasemetest vastastikune tunnustamine

Liikmesriigid ei tohi tagasi lükata asjakohasteks vastavushindamistoiminguteks kooskõlas määrusega (EÜ) nr 765/2008 akrediteeritud vastavushindamisasutuse poolt välja antud sertifikaate või katseprotokolle kõnealuse asutuse pädevusega seotud põhjustel.

Artikkel 6

Tehnilise eeskirja kohaldamise vajaduse hindamine

1. Kui pädev asutus kavatses teha artikli 2 lõikes 1 osutatud otsuse, saadab ta artikli 8 kohaselt kindlaks tehtud ettevõtjale oma vastava kavatsuse kohta kirjaliku teate, osutades selles tehnilisele eeskirjale, millel kõnealune otsus peaks põhinema, ja esitades tehnilised või teaduslikud tõendid, et:

- a) kavandatud otsus on tehtud ühel asutamislepingu artiklis 30 sätestatud avaliku huviga seotud alusel või seoses mõne muu olulise avaliku huviga seotud põhjusega, ja
- b) kavandatud otsus on asjakohane taotletava eesmärgi saavutamiseks ja see ei lähe kõnealuse eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Kavandatud otsus tugineb asjaomase toote või tooteliigi omadustele.

Asjaomasele ettevõtjale antakse alates sellise teate kättesaamisest vähemalt kakskümmend tööpäeva aega märkuste esitamiseks. Teade sisaldab tähtaega, mille jooksul võib esitada märkusi.

2. Iga artikli 2 lõikes 1 osutatud otsus tehakse ning sellest teavitatakse asjaomast ettevõtjat ja komisjoni kahekümne tööpäeva pikkuse ajavahemiku jooksul pärast ettevõtjale käesoleva artikli lõike 1 kohaselt antud märkuste esitamise tähtaja möödumist. Otsuses võetakse kõnealuseid märkusi nõuete kohaselt arvesse ja esitatakse selle otsuse aluseks olevad põhjendused, põhjendades sealhulgas vajaduse korral kõnealuse ettevõtja esitatud argumentide tagasilükkamist ning esitades käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tehnilised või teaduslikud tõendid.

Kui see on õigustatud küsimuse keerukusega, võib pädev asutus pikendada ühe korra esimeses lõigus nimetatud ajavahemikku kõige enam kahekümne tööpäeva võrra. Pikendamist tuleb

Artikli 2 lõikes 1 osutatud otsuses näidatakse samuti asjakohased õiguskaitsevahendid, mida saab kasutada asjaomases liikmesriigis kehtivate õigusnormide alusel, ja selliste õiguskaitsevahendite suhtes kohaldatavad tähtajad. Sellise otsuse võib vaidlustada liikmesriikide kohtutes või muudes apellatsiooninstantsides.

3. Kui pädev asutus, kes on esitanud kirjaliku teate vastavalt lõikele 1, otsustab artikli 2 lõikes 1 osutatud otsuse tegemata jätta, teatab ta sellest viivitamata asjaomasele ettevõtjale.

4. Kui pädev asutus ei teavita ettevõtjat artikli 2 lõikes 1 osutatud otsusest käesoleva artikli lõikes 2 osutatud ajavahemiku jooksul, peetakse toodet kõnealuses liikmesriigis seaduslikult turustatavaks niivõrd, kuivõrd see on seotud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tehnilise eeskirja kohaldamisega.

Artikkel 7

Toote turustamise ajutine peatamine

1. Käesolevas peatükis sätestatud menetluse ajal võib pädev asutus ajutiselt peatada asjaomase toote või tooteliigi turustamise üksnes juhul, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:

- a) asjaomane toode või tooteliik kujutab endast tavalistes või põhjendatult eeldatavates kasutustingimustes tõsist ohtu kasutajate ohutusele ja tervisele või
- b) asjaomase toote või tooteliigi turustamine on liikmesriigis üldiselt keelatud kõlbluse või avaliku julgeoleku põhjustel.

2. Pädev asutus teatab artikli 8 kohaselt kindlaks tehtud ettevõtjale ja komisjonile viivitamata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud peatamisest. Käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud juhtudel lisatakse teatele tehniline või teaduslik põhjendus.

3. Käesoleva artikli kohaselt tehtud toote turustamise peatamise otsuse võib vaidlustada liikmesriikide kohtutes või muudes apellatsiooninstantsides.

Artikkel 8

Teave ettevõtjale

Artiklites 4, 6 ja 7 sätestatud viidet ettevõtjatele käsitletakse viitena:

- a) toote tootjale, kui ta asub ühenduses, või toote turule lasknud isikule või isikule, kes taotleb pädevalt asutuselt toote turule laskmist;

- b) kui pädev asutus ei suuda kindlaks teha punktis a osutatud mis tahes ettevõtja isikut ja kontaktandmeid – tootja esindajale, kui tootja ei asu ühenduses, või toote importijale, kui ühenduses ei asu ühtegi esindajat;
- c) kui pädev asutus ei suuda kindlaks teha punktides a ja b osutatud mis tahes ettevõtja isikut ja kontaktandmeid – mis tahes tarneahelas osalejale, kelle tegevus võib mõjutada tehnilise eeskirjaga reguleeritud toote mis tahes omadusi;
- d) kui pädev asutus ei suuda kindlaks teha punktides a, b ja c osutatud mis tahes ettevõtja isikut ja kontaktandmeid – mis tahes tarneahelas osalejale, kelle tegevus ei mõjuta tehnilise eeskirjaga reguleeritud toote omadusi.

3. PEATÜKK

TOOTE KONTAKTPUNKTID

Artikkel 9

Toote kontaktpunktide loomine

1. Liikmesriigid määravad oma territooriumil toote kontaktpunktid ning edastavad nende kontaktandmed teistele liikmesriikidele ja komisjonile.
2. Komisjon koostab toote kontaktpunktide loetelu ja ajakohastab seda korrapäraselt ning avaldab selle *Euroopa Liidu Teatajas*. Komisjon teeb selle teabe kättesaadavaks ka veebisaidil.

Artikkel 10

Ülesanded

1. Toote kontaktpunktid annavad muu hulgas ettevõtja või teise liikmesriigi pädeva asutuse taotluse korral järgmist teavet:
- a) teatavat tüüpi toote suhtes kohaldatavad tehnilised eeskirjad territooriumil, kus kõnealused toote kontaktpunktid on loodud, ja teave selle kohta, kas toote suhtes kohaldatakse nende liikmesriikide õigusaktide kohaselt eeloa nõuet, koos teabega vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohta ja käesoleva määruse kohaldamise kohta kõnealuses liikmesriigis;
- b) kõnealuse liikmesriigi pädevate asutuste kontaktandmed, mille abil on võimalik nendega otse ühendust võtta, sealhulgas andmed ametiasutuste kohta, kes vastutavad liikmesriigi territooriumil vastavate tehniliste eeskirjade rakendamise järelevalve eest;
- c) õiguskaitsevahendid, mida saab liikmesriigi territooriumil üldiselt kasutada pädevate asutuste ja ettevõtja vahelise vaidluse korral.

2. Toote kontaktpunktid vastavad mis tahes lõikes 1 osutatud taotlustele viieteistkümne tööpäeva jooksul.

3. Toote kontaktpunktid, mis asuvad liikmesriigis, kus ettevõtja on seaduslikult turustanud asjaomast toodet, võivad esitada ettevõtjale või artiklis 6 osutatud pädevale asutusele mis tahes vajalikku teavet või tähelepanekuid.

4. Toote kontaktpunktid ei nõua lõikes 1 osutatud teabe esitamise eest tasu.

Artikkel 11

Telemaatikavõrk

Komisjon võib vastavalt artikli 13 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele luua telemaatikavõrgu käesoleva määruse nende sätete rakendamiseks, mis on seotud teabevahetusega toote kontaktpunktide ja/või liikmesriikide pädevate asutuste vahel.

4. PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 12

Aruandekohustused

1. Iga liikmesriik saadab komisjonile igal aastal käesoleva määruse kohaldamise kohta aruande. See aruanne sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- a) artikli 6 lõike 1 kohaselt saadetud kirjalike teadete arv ja asjaomaste toodete liik;
- b) piisavad andmed artikli 6 lõike 2 kohaselt tehtud mis tahes otsuste kohta, sealhulgas selliste otsuste põhjendused ja asjaomase toote liik;
- c) artikli 6 lõike 3 kohaselt tehtud otsuste arv ja asjaomaste toodete liik.

2. Liikmesriikide poolt lõike 1 kohaselt esitatud teabe põhjal analüüsib komisjon artikli 6 lõike 2 kohaselt tehtud otsuseid ja hindab nende põhjendusi.

3. Hiljemalt 13. mail 2012. ja seejärel iga viie aasta järel vaatab komisjon läbi käesoleva määruse kohaldamise ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle kohta aruande. Komisjon võib vajaduse korral lisada aruandele asjakohased ettepanekud kaupade vaba liikumise parandamiseks.

4. Komisjon koostab ja avaldab mittetäieliku loetelu toodetest, mis ei ole hõlmatud ühenduse ühtlustamise õigusaktidega, ning ajakohastab seda korrapäraselt. Komisjon teeb kõnealuse loetelu kättesaadavaks veebisaidil.

Artikkel 13

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee, kuhu kuuluvad liikmesriikide esindajad ja mida juhib komisjoni esindaja.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artiklis 3 sätestatud nõuandemenetlust, võttes arvesse selle otsuse artikli 7 lõike 3 ja artikli 8 sätteid.

Artikkel 14

Kehtetuks tunnistamine

Otsus nr 3052/95/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 13. maist 2009.

Artikkel 15

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnenadal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust kohaldatakse alates 13. maist 2009.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 9. juuli 2008

Euroopa Parlamendi nimel

president

H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel

eesistuja

J.-P. JOUYET
